

slovo

5/2024

Jeseň

ČASOPIS CIRKEVNÉHO ZBORU ECAV RANKOVCE

Ekumenická bohoslužba s požehnaním krížov v Mudrovciach

Prečo sú potrebné evanjelické cirkevné školy?

■ ThDr. Matej Oráč, PhD.

HISTORICKÝ PROLÓG

Evanjelická cirkev augsburského vyznania (ECAV) na Slovensku ako reformačná cirkev považuje Písmo Sväté za „prameň viery a pravidlo života“. ECAV sa stotožňovala nielen v minulosti, ale platí to aj o súčasnosti s potrebou ďalšieho vzdelávania tých, ktorým je prinášané evanjelium o Ježišovi Kristovi. Filip Melanchton, blízky spolupracovník M. Luthera vo svojej úvodnej prednáške po príchode do Wittenbergu „zdôrazňoval potrebu zlepšenia akademického štúdia, hovoril, že len pravá učenosť je schopná rozlíšiť pravdu od lži, vyzdvihol potrebu štúdia jazykov – gréčtiny, ale aj hebrejčiny, lebo vďaka nim sa dá ísť k prameňom, čo je dôležité pre obnovu všetkých vied vrátane etiky, prírodných vied a takisto teológie“. Luteráni (spočiatku bol termín používaný protivníkmi reformácie ako nadávka, pozn. M. O.) sa od reformačných čias riadili zásadou: „Vedľa kostola je potrebné postaviť školu, ktorá by zabezpečovala kontinuitu reformačného posolstva.“

PÁD TOTALITY A NOVÝ NÁDYCH
Rok 1989 priniesol na Slovensku nové možnosti, ktoré ECAV využila k znovutvoreniu svojich pôvodných škôl (napr. Evanjelické lýceum v Bratislave alebo Evanjelické kolegiálne gymnázium v Prešove), ale aj k založeniu nových materských, základných škôl a evanjelických gymnázií. Podľa

správy Školského výboru ECAV na Slovensku za rok 2023 je na Slovensku 14 ev. materských škôl, 7 ev. základných škôl a 7 ev. gymnázií. Evanjelické cirkevné školy navštevovalo v roku 2023 spolu 4304 detí a žiakov, ktoré navštevovali evanjelické a. v. náboženstvo a vyučovalo na nich 533 pedagógov. História a štatistiky sú určite zaujímavé „podpätky“ pre úvod do premýšľania o súčasnom evanjelickom vzdelávaní, ale...

Stačí nám len spomínať, alebo „hrdiť“ sa ešte pomerne vysokými počtami detí a žiakov v evanjelických cirkevných školách? Alebo si dokážeme klásť aj ambicióznejšie otázky? Majú naše školy špecifické ciele? V čom sa líšia od verejných škôl? Prečo dať dieťa, žiaka na tento typ školy v širokej ponuke súčasných možností? Pre cudzie jazyky? Pre technickú vybavenosť škôl a možnosti štúdia v zahraničí? Pre duchovný rozmer škôl, ktorý garantuje v škole za ECAV duchovný správca školy?

EVANJELICKÉ ŠKOLY AKO

KOMPASY V LABYRINTE SVETA

Aká je filozofia výchovy na „našich školách“ bez ohľadu na konfesionálnu príslušnosť dieťaťa, žiaka? Základné princípy, ktoré spájajú (mali by spájať) naše evanjelické školstvo vo vzťahu k deťom a žiakom sú zhrnuté nasledovne na stránke školy.ecav.sk:

1. scitlivenie na to, čo nás presahuje (Rodíme sa ako „náboženské bytosti“ s potrebou vzťahovať sa

k tomu, čo nás presahuje. Našími žiakmi sú aj deti z necirkevných a neúplných rodín, ktoré si vyžadujú špecifický „necirkevný“ prístup.)

2. utváranie vlastnej identity človeka (Sme presvedčení, že zdravý rozvoj ľudskej identity je možný len v prostredí lásky a dôvery.)

3. moderný spôsob vyučovania (Vedíme žiakov k schopnosti myslieť tvorivo a kriticky. Preferujeme zážitkové formy vyučovania, počas ktorých žiak spoznáva svet celistvo, nevynímajúc emocionálnu skúsenosť.)

4. zmysel pre správne jednanie (Sme presvedčení, že ľudia sú nositeľmi Božieho obrazu, čo im dáva úctu a dôstojnosť k sebe i druhým. Pomáhame žiakom osvojovať si postoje, ktoré stoja na schopnosti dôvery a lásky. Vedíme žiakov k zodpovednosti a čestnosti, podporujeme ich samostatnosť, ktorá je dôležitou súčasťou ľudskej slobody. Cez rôzne sociálne aktivity ich vedieme k „bytiu pre druhých“.)

5. evanjelická identita (V ekumenickom prostredí vzájomného rešpektu chceme žiakom sprostredkovať hodnoty našej náboženskej tradície: Veríme v Boha, ktorý sa nám z milosti, bez zásluh nás ľudí, zjavil v Ježišovi Kristovi. Vyznávame, že sme nehodní, pretože vieme, že Boh bude vždy niekoľko krokov pred nami. Nemôžeme ho dobehnúť ani kvalitou viery a ani svojím jednaním.)

EPILOG

Od septembra 2024 vstúpilo viac

ako 400 základných škôl do pilotnej fázy kurikulárnej reformy vzdelávania (ide o nový obsah vzdelávania usporiadaný do troch viacročných cyklov). Medzi pilotnými školami je aj väčšina evanjelických základných škôl, ale aj mnohé verejné školy, kde sa vyučuje náboženská výchova ECAV. Základnými cieľmi kurikulárnej reformy je aj „získať základné vzdelanie v súhre a vzájomnej prepojenosti všetkých vzdelávacích oblastí a vo vyváženej podpore kognitívneho, fyzického, emocionálneho, sociálneho a duchovného vývinu; ...rozvinúť charakterové vlastnosti a získať pevný hodnotový a morálny základ svojej osobnosti.“ Jednoducho povedané, kurikulárna reforma má prispieť k individuálnej podpore žiaka, rozvíjať jeho osobné kapacity / potenciál a hlavne ho viesť k vnútornej motivácii k učniu sa pre budúci život.

Evanjelické cirkevné školy podľa môjho názoru majú personálne kapacity, aby dokázali čeliť výzvam, ktoré prináša súčasná doba aj kurikulárne zmeny. Napriek rôznym finančným, či priestorovým ťažkostiam, s ktorými zápasia. Našou veľkou výhodou je, že Ježišovo evanjelium bolo, je a vždy bude „mannou“ pre neistý a hodnotovo zmietaný svet. Je na nás, ako s týmto pokladom naložíme a odovzdáme ho ďalej. Ako sa my sami budeme sýtiť „chlebom života“ a okolie to bude z nás cítiť. Nech sa deje, čo sa deje: „...slovo Božie je živé a mocné a je ostrejšie než ktorýkoľvek dvojsečný meč a preniká až do

rozdelenia duše a ducha, kĺbov a špikov a je schopné posudzovať hnutie a zmyšľanie srdca.“ (Židom 4, 12) ■

autor je koordinátor vzdelávacích aktivít Edukačno-misijného centra ECAV a duchovný správca Evanjelického kolegiálneho gymnázia v Prešove

Verš mesiaca október

■ Mária Hrehorová

„Prejavy Hospodinovej milosti neprestávajú, nekončia sa dôkazy Jeho zľutovania. Každé ráno sú nové, nesmierna je Tvoja vernosť.“ Náreký 3,22-23

Táto anonymná kniha, oplakávajúca osud Nebúkadnecarom zničeného Jeruzalema, býva židovskou tradíciou pripisovaná prorokovi Jeremiášovi. Prorok Jeremiáš sa narodil v Anatóte, dedinke neďaleko Jeruzalema a niekedy je nazývaný „plačúcim prorokom“. Vykonával prorockú službu počas vlády posledných piatich judských kráľov (Joziáša, Joacháza, Jójakima, Jójakina a Cidkiju) pred zničením Jeruzalema Nebúkadnecarom v roku 586 pred Kr.

Jeremiášov plač bol napísaný krátko po páde Jeruzalema v rokoch 586-585 pred Kr.

Kniha obsahuje päť samostatných žalospevov. Prvý opisuje skazu Jeruzalema, nad ktorou prorok narieka a pred Bohom vylieva svoj zármutok. Druhý pomenúva príčinu celej tejto skazy, ktorou je vzbura a nekajúcnosť ľudu, v dôsledku ktorých sa nepriateľ Judska stal nástrojom Božieho hnevu. Tretí z nich pripomína, že Boh je naozaj milostivý, verný a dobrý k tým, ktorí ku nemu upínajú svoju nádej. Štvrtý žalospev opakuje témy predchádzajúcich troch

a posledný, piaty, je vyznaním hriechov Judska a prosbou o milosť a obnovu Božieho ľudu.

Každý deň máme novú príležitosť zatvoriť dvere minulosti a zažiť úplne nový začiatok. Skutočnosť, že Boh rozdelil dni do dvadsaťtyrhodinových cyklov je dôkazom toho, že stále potrebujeme začínať odznova. Vždy máme nový deň, nový mesiac a nový rok. Aby sme však mohli využiť tieto nové začiatky, musíme sa rozhodnúť a urobiť to.

Bojuješ s vinou a odsúdením? Cítiš sa zle kvôli niečomu, čo si urobil pred rokmi alebo čo sa stalo včera? Bez ohľadu na to, koľko času uplynulo, minulosť je stále minulosťou. Čo sa stalo, stalo sa a iba Boh sa o to teraz môže postarať. Tvojou úlohou je priznať si svoju chybu, činiť pokánie, prijať Božie odpustenie a ísť ďalej.

V Plači Jeremiášovom nás prorok Jeremiáš povzbudzuje posolstvom, že Božie milosrdenstvo je každé ráno nové. Každý deň ti On dáva nový začiatok. Som tak rada, že Boh denne posiela novú dávku milosrdenstva – denne máme nový začiatok! ■

*vystúpenie mládeže, požehnanie na začiatok Školského roka,
1. september, Rankovce*

Míľníky reformácie – Desiderius Erasmus Rotterdamský

■ Ľuboslav Beňo

Obísť postavu Erazma Rotterdamského, ktorá úzko súvisí s lutherovskou reformáciou, by bolo fatálnou chybou. Aj keď nebol teológom, nestál ani medzi lutherovými spolupracovníkmi, ale skôr medzi jeho oponentmi, predsa bol jeho prínos pre novovek vôbec neskutočne prínosný. Nie nadarmo sa aj súčasný medzinárodný program výmeny študentov medzi krajinami nazýva práve jeho menom – Erasmus.

Vzťah medzi Lutherom a Erazmom bol bohatý, ale búrlivý. Teológ a humanista si vo svojich prekladoch Biblie veľmi dobre rozumeli. Ale mali rôzne názory na to, čo by mohlo jednotlivcov zachrániť pred hriechom a priviesť ich na cestu k spásu. Pre Erazma to zabezpečovali dobré skutky ako potvrdenie jeho viery. Pre Luthera prichádzala spása iba

a len z Božej milosti. Debata dosiahla svoj vrchol v slávnej polemike o slobodnej vôli v rokoch 1524 až 1526.

Erasmus (1467-1536) bol o niekoľko rokov starší ako Luther (1483-1546). Prvý z nich sa stal humanistom, mal kritické názory na katolíckych teológov: vzdelanie v scholastike ich neoprávňovalo definovať dobré skutky – potrebné na zaručenie spásy duše. Preto sa začal zaujímať o Lutherove spisy o predávaní odpustkov a bol tiež proti „obchodu s dušami“.

Pokiaľ ide o Luthera, veľmi pozorne si prečítal odborné vydanie Nového zákona navrhnuté Erazmom v roku 1517. Preklad gréckeho textu do latinčiny, ktorý navrhol humanista, sa mu tiež zdal veľmi správny. Napriek ich spoločným názorom sa Erasmus

postupne stiahol z Lutherovho vplyvu. Maliar Albrecht Dürer mu napísal po Lutherovom opustení snemu vo Wormse a po jeho únose, aby sa o Lutherovi porozprával s civilnými aj náboženskými autoritami, aby mohol byť reformátor oslobodený. Erasmus neurobil a nepovedal nič.

Neskôr sa medzi ním a Lutherom rozvinula polemika o tom, koľko slobody vlastne majú ľudia. V roku 1523, krátko pred smrťou, ho pápež Hadrián VI. požiadal, aby potvrdil, že jeho názor na „spásu prostredníctvom dobrých skutkov“ súhlasí s názorom Katólickej cirkvi. Erasmus ako svoju odpoveď napísal spis O slobodnej vôli v roku 1524, ktorý už pápež nestihol prečítať, iba jeho nástup-

ca Klement VII., ktorý bol voči Lutherovi omnoho nepriateľskejší. Luther vzápätí odpovedal v silne polemickom texte s názvom O zotročenej vôli (v inom preklade: O neslobodnej vôli) s jeho jasným postojom v tom, že ľudská vôľa v nijakom prípade nemôže spolupracovať na spasení, je to len Božia milosť, zatiaľ čo Erasmus mal iný názor a tvrdil, že ľudská vôľa musí spolupracovať s Božou milosťou... Luther si túto polemiku veľmi vážil, svoj spis O zotročenej vôli považoval vôbec za najhodnotnejší zo všetkých.

Táto diskusia dvoch veľikánov svojej doby posúvala reformáciu do svojich hĺbok, odkiaľ cirkev čerpá vzácne hodnoty dosiaľ. ■

vystúpenie Spevokolu, Pamiatka posvätenia, 22. september, Rankovce

**prednáška o rómskom holokauste, 1. september,
CZ ECAV Modra-Kráľová**

Modlite sa za svojich nepriateľov

■ **Monika Beňová**

Počuli ste, že bolo povedané: Milovať budeš svojho blížneho a nenávidieť svojho nepriateľa. Ale ja vám hovorím: Milujte svojich nepriateľov, dobrorečte tým, ktorí vás preklínajú, čiňte dobre tým, ktorí vás nenávidia, a modlite sa za tých, ktorí vás prenasledujú a vám sa protivia; aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je v nebesiach; veď On dáva vychádzať slnku na zlých aj na dobrých a zosiela dážď na spravodlivých aj na nespravodlivých. Matúš 5, 43-45

Máme pre vás ďalšiu výzvu: dajte si svoj čas s nebeským Otcom a predkladajte Mu vo svojich

modlitbách človeka, s ktorým máte problematické vzťahy. Alebo niekoho, koho radi odsudzujete a vidíte len jeho chyby. A možno je to len niekto, kto vám „nereže“ a radšej sa mu vyhýbate. Sused, ktorý vám ublížil? Kolega v práci, ktorý vám robí napriek? Spolužiak, ktorý sa s vami nerozpráva? Vy viete!

Skúste sa o nich začať pravidelne rozprávať s Pánom Bohom.

A ak si nájdete čas, môžete do SLOVA poslať spätnú väzbu, ako a či sa vám darilo „buchnúť so susedom kavej“ :-). ■

Správy o letných táboroch

■ Monika Beňová

Rómske denné tábory pre deti a mládež

Bačkovík, Čakanovce, 1.-6.7.2024

Reakcie detí a mladých ľudí: Mali sme veľmi krásny, požehnaný čas. Spojili sme mládež s detskou besiedkou. Mali sme výborné aktivity, požehnané svedectvá, pekné chvály a na

záver nádherné modlitby. Spolu sme sa stretávali dopoludnia v stredu a štvrtok deti – asi 40 a poobede mládežníci a dorast asi 25 mladých ľudí. ■

Dušan Hadari, Bačkovík

Detský letný tábor – Liptovský Trnovec 8.-12.7.2024

Tento rok sme s deťmi prežili úžasný týždeň v Liptovskom Trnenci. Výlet nám začal už v Košiciach, kde sme sa ako zvyčajne stretli a potom išli vlakom. Už samotný výlet vlakom bol zaujímavý, keďže sme prišli na nástupište a nevedeli sme nájsť náš vagón. Keď sme ho konečne našli, vlak začal cúvať. Našťastie sa ale po 5 minútach vrátil späť. Bezpečne sme všetci dorazili do ubytovne, rozdelili sa do izieb a zišli sa v spoločenskej miestnosti na úvod tábora.

Téma tábora bola „Výstup na vrchol“. Každá téma hovorila o inom „vrchu“ z Biblie. V pondelok Renka hovorila o vrchu Mórija a o Abrahámovej skúške viery pri obetovaní Izáka. V utorok doobeda som mal lekciiu ja o vrchu Sinaj, o tom, ako Boh zachránil Izraelcov od smádu cez Mojžiša a jeho palicu, o tom, ako hovoril k Mojžišovi na vrchu a ten potom priniesol Božie slová k ľudu. Poobede sme sa išli prejsť do dediny. V stredu sme sa

rozhodli ísť na výlet do Kvačanskej doliny pod mojím vedením. Stihli sme to úplne vynikajúco, deti ešte stihli aj vykúpiť taký malý bufet, čo tam bol pri ceste. Poobede na ubytovni mala lekciiu Katka o vrchu Karmel. O tom, ako Eliáš dokázal, že Boh je jediný a pravý skutočný Boh. Štvrtok doobeda sme stihli rýchlo tvorivé dielne – deti si robili „teráriá“. Na obed malo totiž pršať, a aj pršalo. Lekciiu mala moja mamka o vrchu premenenia. Piatok bol posledný deň nášho tábora. Lekciiu o Golgote mala Janette. Každý večer sme mali aj biblický príbeh, ktorí mala na starosti Zuzka Šišková s menšou pomocou od mamky.

Cestu domov nám spríjemnili rezne od paní kuchárov – Elen Hlavatá a Renka Šišková, ktoré nám varili celý týždeň samé dobroty. Cesta vlakom domov bola aj smutná, aj veselá, aj ospalá. Každé kupé inak. ■

Tomáš Beňo, vedúci detskej besiedky, Rankovce

Mládežnícko-dorastový tábor Červenica 30.7. – 4.8.2024

Toto leto sme sa s mládežou vybrali na výlet do Červencie. Tento výlet sa uskutočnil na prelome júla a augusta (30.7.-4.8.2024) a zúčastnilo sa na ňom 36 ľudí.

Hlavná téma, ktorú sme rozoberali na zamysleniach aj skupinkách, mala názov BLIŽŠIE. Touto témou sme sa snažili mládežníkov učiť, ako sa približovať Pánu Bohu a rásť vo vzťahu s Ním. Hovorili sme o tom, ako sa človek ODDIALIL z Božej prítomnosti, keď sa rozhodol zhrešiť aj o tom, ako tým, že Pán Ježiš prišiel na zem a zomrel za nás, urobil Pán Boh

krok, aby sa PRIBLIŽIL nám. Teraz, keď sme sa však rozhodli prijať dar spasenia, potrebujeme s Ním budovať vzťah, BLIŽŠIE Ho spoznávať a tráviť s Ním čas. V zamysleniach sme sa venovali tomu, ako sa PRIBLIŽOVAŤ Pánu Bohu prostredníctvom modlitby, chvál a spoločenstva.

Napriek tomu, že sa náš výlet musel skončiť o deň skôr (z dôvodu poruchy vody), sme zažili požehnaný čas a Pán Boh nás toho mnoho naučil. ■

**Šimona Ondrašiková, člen tímu
vedúcich mládeže, Herľany**

Poriadok v izbe

Otec vošiel do izby svojho syna a našiel tam - takmer ideálny poriadok. Niečo také by vylakalo každého rodiča. Otec sa s údivom pozrel na poriadne ustlanú posteľ a na vankúši zbadal list. Obálka bola adresovaná na neho. Bál sa najhoršieho, sadol si na posteli a začal čítať:

„Milovaný ocko, je mi ľúto, že to musím riešiť takýmto spôsobom. Rozhodol som sa odísť s mojím novým dievčaťom a nechcel som, aby ste sa s mamou pohádali v jej prítomnosti. Naozaj ju milujem a viem, že by ste ju nikdy nemali radi. Poznám váš názor na tetovanie, kožené oblečenie a jazdy na motorke a tiež viem, že by ste ťažko prijímali, že je odo mňa o dosť rokov staršia. Nejedná sa iba o vašeň a lásku, ocko. Ona je tehotná. Mia si je istá, že budeme šťastní. Má v lese vlastnú maringotku, pripravili sme už na zimu hromadu dreva. Obaja snívame o tom, že budeme mať veľa detí.

Ocko, Mia mi otvorila oči! Marihuana naozaj nikomu neškodí, to sú len táraniny policajtov. Chceme robiť obchody, nakupovať a predávať vecičky, extáza a tak, to sa dobre predáva.

Mia je veriaca. Spolu sa modlíme, aby čo najrýchlejšie našli liek na AIDS, potom by sa cítila oveľa lepšie. Je to skvelá osoba a zaslúži si dlhý život!

Ocko, netráp sa, prosím. Mám už predsa 15 rokov, už nie som malý a dokážem sa o seba postarať. Som si istý, že jedného dňa sa vrátim Vás navštíviť, aby ste poznali svojich vnukov.

S láskou, Viktor.

PS: Ocko, nič z toho, čo som napísal, nie je pravda. Som u Martina. Chcel som Ti len pripomenúť, že v živote sú oveľa horšie veci než známky na vysvedčení, ktoré leží v kuchyni na stole. Zavolaj, keď sa budem môcť vrátiť bezpečne domov!“

zdroj: internet

Jed pre svokru

Jedna mladá dievčina sa vydala a začala žiť v manželovom dome. Každý deň teraz musela počúvať pripomienky svojej svokry. Po nejakom čase už to jednoducho nedokázala znášať. Rozhodla sa svokry zbaviť. Navštívila obchodníka s bylinami, známeho svojho otca. Povedala mu:

„Už jednoducho nedokážem ďalej žiť so svojou svokrou. Deň za dňom ma privádza k šialen-

stvu. Nemohol by ste mi pomôcť? Dobre vám zaplatím.“

„Čo by som pre teba mohol urobiť?“ pýtal sa bylinkár.

„Predajte mi jed. Otrávim ju a trápenia bude koniec,“ odpovedala mladá žena.

Obchodník s bylinami dlho premýšľal. Nakoniec povedal:

„Dobre, pomôžem ti. Ale musíš vedieť dve veci. Po prvé, nemôžeš svojo svokru zničiť zo sveta naraz,

pretože potom by si ľudia ľahko domysleli, čo sa stalo. Dám ti také byliny, ktoré ju budú otravovať postupne, nikoho ani nenapadne, že by to bola otrávená.

Po druhé, aby si od seba naozaj odvrátila akékoľvek podozrenie, budeš musieť skrotiť svoj hnev, naučiť sa dávať jej najavo úctu a lásku, počúvať ju a byť trpezlivá. Tak ťa určite nikto nebude podozrievať, až svokra zomrie.“

Mladá žena súhlasila so všetkým, vzala si byliny a každý deň ich začala pridávať svokre do jedla. Okrem toho sa tiež snažila ovládať sa, načúvať tomu, čo jej svokra hovorí a dávať najavo úctu.

Keď si svokra všimla, ako sa zmenil vzťah mladej nevesty k nej, zamilovala si ju z celého srdca. Všetkým rozprávala, že jej nevesta je tá najlepšia, o takejto si ostatní môžu len nechať snívať.

Počas polroka sa tie dve tak zblížili, ako by to bola matka

s vlastnou dcérou.

Jedného krásneho dňa potom prišla mladá žena za bylinkárom a zaprisahala ho:

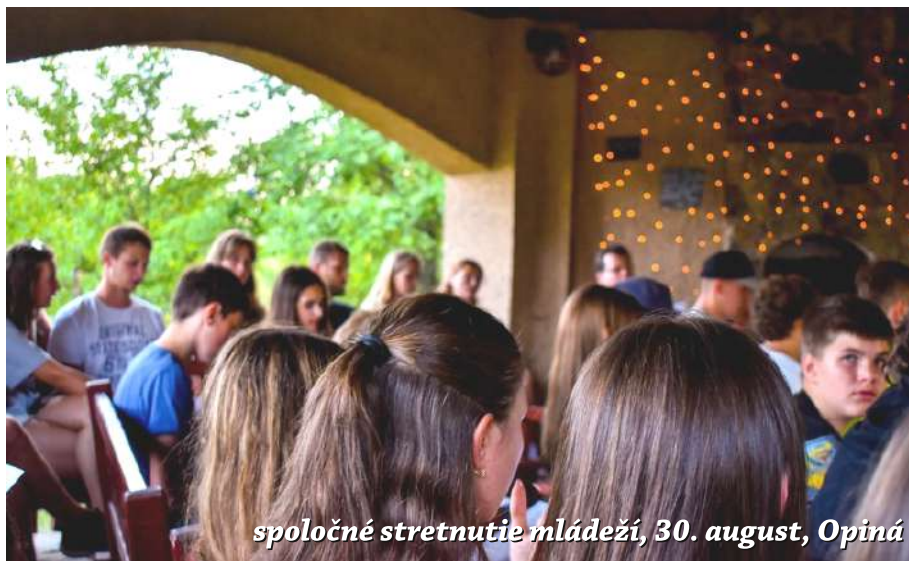
„Preboha vás prosím, zachráňte moju svokru, dajte mi niečo proti tomu jedu, čo som jej dávala! Nechcem ju zabiť, nechcem, aby zomrela. Je to tá najlepšia svokra, mám ju rada!“

Bylinkár sa usmial a odpovedal: „Upokoj sa, nedal som ti žiadny jed. To, čo som ti dal, bolo obyčajné korenia. Jed bol len v tvojej hlave a zbavila si sa ho sama.“

Tak je to aj s väčšinou našich problémov. Sú jedom otravujúcim náš život. Je to však jed, ktorý je ukrytý len v našom vedomí. Zamyslime sa nad tým, či je každý náš problém skutočne tak závažný.

Nebud'te ustarostení o svoj život... Mt 6,25

zdroj: facebook

Cuketový koláč

■ **Janette Peková**

Ingrediencie

350 g nastrúhaná cuketa
200 g práškový cukor
250 g polohrubá múka
2 ks vajcia
200 ml oleja
100 ml voda
1 ks vanilkový cukor
1 ks kypriaci prášok do pečiva
1 KL mletá škorica
2 PL kakao
džem na natretie

Poleva

200 ml šľahačková smotana
100 g čokoláda na varenie

Postup

Tento cuketový koláč je úplne jednoduchý na prípravu, je veľmi šťavnatý, hotový za pár minút.

1. Všetky suroviny na cesto si vymiešame a dáme piecť na 180 °C.
2. Upečený koláč natrieme džemom.
3. Vo vodnom kúpeli si rozpustíme čokoládu a šľahačku, keď sa spoja, vylejeme ju na koláč. Necháme stuhnúť. ■

Zdravotné okienko: Chrípka

■ Simona Petrilová

Začiatok jesene so sebou prináša aj začiatok chrípkového obdobia, ktoré začína približne v októbri a končí v apríli. Chrípka je infekčné ochorenie vírusového pôvodu, ktoré sa prenáša kvapôčkami rozptýlenými do okolia pri kašľaní, kýchaní, ale aj rozprávaní a postihuje dýchacie cesty. Vírus chrípky v týchto kvapôčkach prežíva niekoľko hodín až dní. V chladnom počasí sa drobné kvapôčky rozptýlia vo vzduchu, a preto na nakazenie sa stačí pobyt v rovnakej miestnosti s chorým človekom.

Často si chrípku môžeme zameniť s prechladnutím, no zatiaľ čo prechladnutie má pozvoľný, pomalý nástup, chrípka sa objaví rýchlo a nečakane. Pri chrípke teplota zvyčajne prekročí hodnotu 38°C. Okrem horúčky pozorujeme bolesti hlavy, hrdla, svalov, taktiež bolesti za očami, upchatý nos, zimnicu, zvýšenú únavu a ospalosť, často sa pridáva kašeľ či nevoľnosť a zvracanie. Na chrípku lieky neexistujú, preto sa využíva liečba príznakov – lieky od bolesti a horúčky, lieky na kašeľ a podporná liečba, ktorá zahŕňa dostatočný odpočinok, dostatočný príjem tekutín, časté nárazové vetranie. Odporúča sa užívanie vitamínov, najmä

vitamíny C, D a zinok, ale aj podporovať imunitu pestrou vyváženou stravou a konzumáciou dostatočného množstva ovocia a zeleniny.

Po nakazení príznaky vymiznú najčastejšie do 3-5 dní, no úplne uzdravenie môže trvať aj 2-4 týždne od objavenia prvých príznakov. Keďže na chrípku neexistuje iný liek ako čas a podporná liečba, ideálnym spôsobom je prevencia. Najvhodnejšou prevenciou je očkovanie proti chrípke, ktoré však musíte konzultovať so svojim lekárom. Už 2-3 týždne po očkovaní vytvorí organizmus protilátky, ktoré zabezpečia zvýšenú ochranu pred chrípkou, a v prípade nakazenia znižujú intenzitu ochorenia a urýchľujú odpoveď organizmu – telo bude vďaka protilátkam poznať súpera, a preto bude vedieť lepšie a efektívnejšie bojovať s ochorením. Ďalšími spôsobmi prevencie je vyhýbať sa v chrípkovom období veľkým skupinám, pri návšteve lekára mať nasadené rúško alebo respirátor, aby ste znížili riziko nakazenia sa v čakárni, kde sa zväčša zdržiavajú chorí ľudia. Ak cítite, že na vás "niečo lezie", doprajte si oddych, uvarťe si bylinkový čaj a pripravte si tanier plný ovocia. ■

Koniec leta v našom spoločenstve

■ Váš farár

August býva spravidla mesiacom rôznych dovolení a tým aj menšieho počtu aktivít v cirkevnom zbore. Okrem bohoslužieb, mládeže, rodiniek a spevokolu sa vlastne ani iné stretnutia nekonali. No to neznamená, že sa absolútne nič nedialo, najmä v septembri sa potom pomaly opäť rozbehli besiedky, vyučovanie náboženstva na dvoch školách – v Bidovciach a v Herľanoch.

Ostatné, mimoriadne stretnutia sme mali takéto:

30.7.-3.8. – mládežnícky tábor v Červenici vo veľmi dobre atmosfére a požehnaní, hoci sme ho pre problémy s vodou museli skončiť o deň skôr oproti plánu, súčasťou bol aj výlet na kúpalisko na Sigorde;

25.8. – pamiatka posvätenia kostola v Boliarove s vystúpením nášho spevokolu;

27.8. – zasadanie presbyterstva, na ktorom sa preberalo predovšetkým rozplánovanie úspešného projektu „Naše deti budú potrebovať stromy“ z nadácie Slovenskej sporiteľne;

30.8. – spoločné stretnutie mládeži našej doliny v Opinej spojené s grilovačkou;

31.8. – rozlúčka mládeže s letom – s nocovaním na fare;

1.9. – kým naši farárovci boli cez víkend ako prednášatelia o rómskom holokauste pozvaní do Modry-Kráľovej, zastupovali ich Magda Činčurová a Samuel Linkesch, na bohoslužbách bolo udelené požehnanie všetkým žiakom,

študentom a pedagógom pri začiatku nového školského roka, v Rankovciach vystúpila s piesňami mládež;

13.-14.9. – ďalší ročník seniorátnej konferencie Spoločenstva evanjelických žien, organizuje to naša sestra farárka, prišlo približne 60 žien;

15.9.– slávnostné ekumenické bohoslužby v Mudrovciach pri príležitosti storočnice zvonice, pri bohoslužbách spoluúčinkovali Stanislav Ščerba, rímskokatolícky farár z Keceroviec a Igor Mišina, em. biskup VD ECAV, potom nasledovalo požehnanie dvoch nových krížov na miestnom cintoríne, program spestril náš spevokol a nasledovalo milé pohostenie domácich i hostí na obecnej úrade;

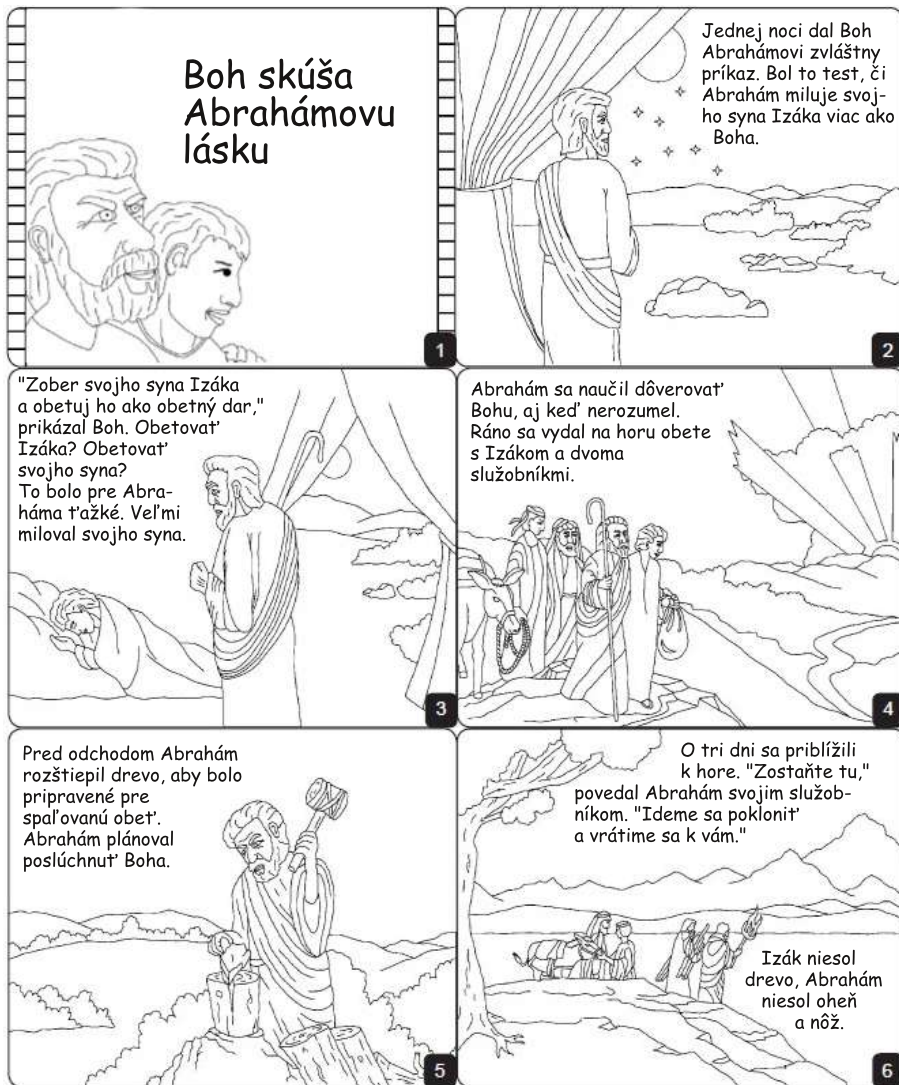
16.-21.9. – Dni Ukrajiny v Košiciach, do ktorých boli zapojení aj naši farárovci, boli tam veľmi silné momenty, najmä účasť viacerých vojenských veteránov z Ukrajiny, ktorí dávali druhým ľuďom nádej vo vytrvalosti, ale aj maratón robenia maskovacích sietí či dôležité rozhovory a kultúrny program;

22.9. – pamiatka posvätenia kostola v Rankovciach so spevokolom, v obci poobede potom pokračoval deň obce

V auguste (17.) sme boli svedkami spoločného „áno“ v rankovskom kostole Maroša Mateja z Rankoviec a Gabriely Lukáčovej z Bačkovíka, v septembri sme sa zase rozlúčili s dvoma našimi sestrami – s Kvetoslavou Hlavatou z Boliarova, zomrela 31.8. vo veku 70 rokov, a s Annou Tomkovou z Čakanoviec, zomrela 8.9. vo veku 77 rokov. ■

Biblia pre deti

Boh skúša Abrahámovu lásku: 1. časť

CIRKEVNÝ ZBOR ECAV RANKOVCE
PROGRAM ZBOROVÝCH PODUJATÍ
OKTÓBER - NOVEMBER 2024

Služby Božie

Nedeľa	09:00 Bačkovík a Čakanovce 10:30 Boliarov a Rankovce
Večera Pánova	6. október, 3. november, 1. a 15. december
Reformačný modlitebný týždeň	PO 28.10. 18:00 Čakanovce UT 29.10. 18:00 Bačkovík ST 30.10. 18:00 Rankovce
Reformácia 31.10.	18:00 Boliarov a Čakanovce
Večierne - podľa dohody	Ďurd'ošík, Trst'any, Herľany
Detská besiedka	PI 17:30 Boliarov NE 9:30 Rankovce
Konfirmačná príprava	SO 17:00 Rankovce
Dorasto-Mládež	SO 18:00 Rankovce
Rómska misia Rankovce	UT 18:00 konfirmačná príprava ŠT 17:00 besiedka ŠT 18:30 mládež
Rodinky	19:00 1. a 3. sobota Bačkovík
Spevokol	ST 19:00 Rankovce

Pozývame:

Biblickorekreačný týždeň MoS, Herľany, 7.-11.10.2024

Podakovanie za úrody, 13.10.2024

Zlatá konfirmácia, Rankovce, 21.10.2024

Vydavateľ: Cirkevný zbor ECAV Rankovce **Redakčná rada:** Ľubo Beňo, Monika Beňová, Katarína Hašková, Mária Hrehorová, Janette Peková **Grafika:** František Haško ml.

Ročník: XXVIII. **Číslo:** 5 **Adresa redakcie:** Ev. farský úrad, Rankovce 21, 044 45

Mobil: 0918 828 307 **E-mail:** casopis.slovo@gmail.com (redakcia), ecav@rankovce.sk (farský úrad) **Web:** ecav.rankovce.sk